

han erindrer vist ikke længere den Sag (Nei! Nei! — Zahle: Jeg erindrer den godt!). — Dernæst udtalte den ærede Rigsdagsmand sin Mistillid til mig. Ja, det gør mig virkelig ondt, at han ikke har Tillid til mig (atter), men det forekommer mig dog, at den Grund, han gav dertil, nemlig, at jeg forsvandt bag den Dør derhenne, ikke er tilstrækkelig. For det første er jeg ikke forsvundet i nogen højere Grad, end at jeg jo er her tilfiede og søger at værne om den Grundlov, som jeg var med at tilraade Hans Majestæt at forelægge. (Hør! Hør!), og dernæst maa den ærede Rigsdagsmand jo erindre, at en Mand kan have en bestemt Dverbeviisning om, hvorledes et politisk Spørgsmaal skal besvares. Naar nu Hans Majestæt Kongen mener, at et saadant Spørgsmaal bør besvares paa en anden Maade, og naar det er klart, at Hans Majestæt Kongen kan finde Mand, der ville udføre denne Hans Majestæts Anskuelse, da finder jeg det aldeles i sin Orden, at en Minister træder af. Finder ikke den ærede Rigsdagsmand det samme? Vilde den ærede Rigsdagsmand, dersom han var i det Tilfælde, maaskee, for at blive paa sin Plads, opeffre sin Dverbeviisning (Almindelig Munterhed), eller vilde den ærede Rigsdagsmand maaskee have søgt at paatrænge Kongen sin Dverbeviisning? Ingen af Delene kunde jeg bekvemme mig til. Men, dengang vi saa traadte af — og blandt dem, der dengang forsvandt bag Døren, var ogsaa den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning), og ham lader det dog til, at den ærede Rigsdagsmand har Tillid til, uagtet vi begge vare enige om at „forvinde bag Døren“ — da vare vi ogsaa enige om ikke at lægge det nye Ministerium, som dannede sig, mindste Spor af Hindring i veien (Hør!). De Herre, som ere bekjendte med Sagens Stilling dengang, ville vide, at vi gjorde Alt, hvad der stod i vor Magt, for at lette de Mand, som da traadte til, Arbejdet (Ja! Ja!). Vi søgte at udvikle, hvorledes det i mange Henseender kunde være ønskeligt, at andre Mand traadte istedetfor os, vi bleve ikke, indtil dette traadte frem paa en sær iselsaldende Maade; vi forudsaa, hvorledes Forholdene maatte komme, og vi søgte at gjøre

dette saa indlysende for Rigsforsamlingens Medlemmer, som vi kunde, for at gjøre Veien jærn for dem, som Hans Majestæt valgte til sine Raadgivere. Fortjener det nogen Mistillid? (Nei! Nei!). Jeg troer, at det var rigtigt handlet. Jeg kan godt forstaae, at den ærede Rigsdagsmand i mange Henseender ikke søler sig tiltalt af mine Anskuelse, at der er andre Mænd, til hvem han har langt større Tillid, ja, jeg kan endog godt forstaae, at det er muligt, at han, som jo ogsaa er en Ven af Grundloven, har mere Tillid til det nuværende Ministerium end til mig med Hensyn til Anskuelserne om Grundloven; men Begrundelsen af hans Mening, at han manglede Tillid til mig, var ikke heldig. Den var virkelig — saa forekommer det idetmindste mig — greben ud af Luften. I alle Tilfælde er der ikke her Spørgsmaal om Forsamlingens Tillid eller Ikke-Tillid til mig, men det kommer kun an paa, om Forsamlingen deler den af mig udtalte Anskuelse om Ministeriet.

Tscherning: For at fuldstændiggjøre de historiske Bemærkninger, her ere fremkomne, og for end yderligere at overbevise det ærede Medlem fra Holbek (Zahle) om, at han vist har støttet sin Betragtning paa en urigtig Opfattelse af Forholdet, skal jeg fremhæve det, som er notorisk, at vi ikke — jeg mener det Ministerium, hvori jeg havde Sæde — med Hensyn til de politiske Sagers Gang havde Hans Majestæts Tillid, og det var en Hovedbevæggrund og en gyldig Bevæggrund for os til at gaae. Men jeg skal end yderligere bemærke, at vi, navnlig jeg, kun havde den daværende Forsamlings Majoritet for os i en meget tvivlsom Skikkelse; jeg mødtes her med Uvillie, og hvorfor? Fordi jeg dengang arbejdede paa at føre Vernepligtsloven igjennem, fordi jeg dengang søgte at gennemføre dens Forløber, Loven om Udskrivning af de hidtil Fri søgte. Med en afsjort Uvillie mødtes jeg her i Forsamlingen; den havde forfulgt mig længe, og den kunde være Grund nok for mig til at vige, naar jeg ikke ved Siden deraf havde en saa meget stærkere Støtte i Hans Majestæts egne Anskuelse om Forholdene, men stillede usikkert imellem en ny, sammentrædende Forsamling, som opløste Mistillidsvota for os —